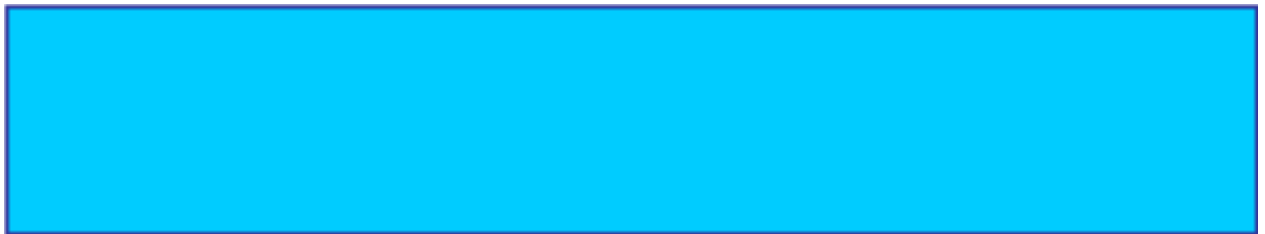
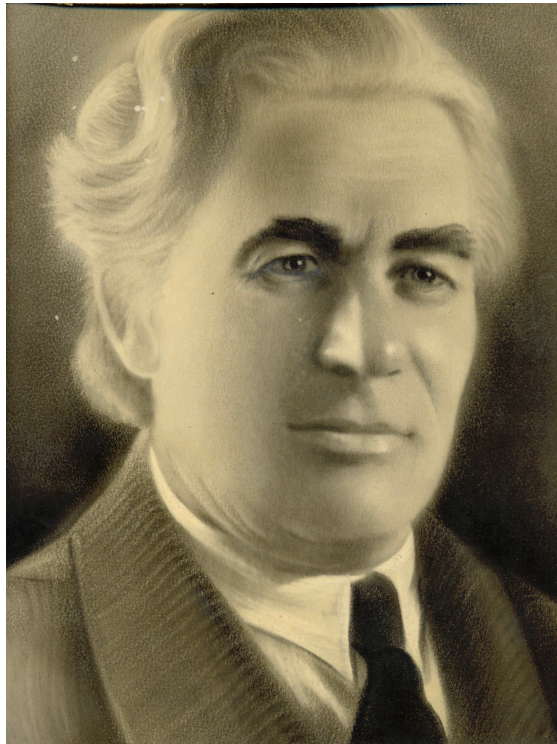




**ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА
ІМЕНІ МИХАЙЛА ІВАСЮКА**



**(Методично-бібліографічні матеріали
до 120-ліття від дня народження науковця-філолога
Миколи Миколайовича Фатова)**

Чернівці, 2007

83.3 (4УКР-4ЧЕН)
Н 12

Підготували:

Оксана Довгань, методист
Юлія Боганюк, бібліограф

Редактор:

Іванна Рудько

Комп'ютерний набір:

Олена Блошко

Відповідальна за випуск:

Марія Довгань

Н 12

На службі у науки: Методично-бібліографічні матеріали до 120-ліття від дня народження науковця-філолога Миколи Миколайовича Фатова. - Чернівці: ЧОУНБ ім. М.Івасюка, 2008.- 12 с.

ПЕРЕДМОВА

8 грудня 2007 року відомому літературознавцеві-пушкіністу Миколі Фатову виповнилося 120 років від дня його народження. Внесок у філологічну науку професора Фатова – досить великий. Але творчість його майже не досліджена, багато наукових праць цього літературознавця залишились в рукописах.

Народився Микола Миколайович Фатов 8 грудня 1887 року в селі Семенчукове (тепер Касимівського району Рязанської області). В 1906 році майбутній вчений закінчив гімназію в місті Єлатомську Рязанської губернії, після чого навчався в Московському університеті на історико-філологічному факультеті. Трудова стежка науковця пролягла через Росію та інші республіки колишнього Радянського Союзу.

З 1945 року Микола Фатов свою наукову та педагогічну працю пов'язав із Чернівецьким державним університетом. Саме на Буковині особливо продуктивною і різнобічною була дослідницька діяльність професора в галузі філології Фатова.

Добра пам'ять про нього залишилась і в стінах обласної універсальної наукової бібліотеки імені Михайла Івасюка, якій було подаровано бібліотеку вченого. Склад фонду бібліотеки Миколи Миколайовича Фатова, переданий нашій книгозбірні – досить різноманітний з тематичним і змістовим спрямуванням. Тут книги:

- Загального змісту – 83 примірники;
- 3 питань філософії і психології – 81 примірник;
- 3 питань суспільно-політичного змісту – 75 примірників;
- 3 питань мовознавства – 178 примірників;
- Літератури природничої тематики – 33 примірники;
- 3 питань мистецтва – 126 примірників;
- 3 питань літературознавства – 751 примірник;
- Історична література – 221 примірник;
- Художня література – 1115 примірників.

Всього 2654 книги – такий фонд, подарований рідними професора Фатова Чернівецькій обласній універсальній науковій бібліотеці імені Михайла Івасюка.

З метою популяризації наукового доробку Миколи Миколайовича пропонуємо такі форми роботи, як:

- читацька конференція;
- літературний вечір;
- година наукового огляду;
- книжкова виставка;
- презентація доробку вченого;
- вечір твору;
- засідання літературної вітальні;
- клуб літературних зустрічей «Вечірній діалог».

Назву читацькій конференції, яка висвітлить творчий доробок науковця-пушкініста Миколи Миколайовича Фатова, пропонуємо дати:

ОСЯЯНИЙ ТВОРЧІСТЮ ГЕНІЯ ПУШКІНА

Пропонуємо план конференції:

1. Повідомлення бібліотекаря про шлях Фатова в науку.
2. Початок дослідження Миколою Фатовим творчості О.С. Пушкіна.
3. «Спеціальний курс» М. Фатова про творчість Пушкіна (цикл лекцій).
4. Інші друковані джерела професора М.М. Фатова про життя і творчість О.С. Пушкіна.

Джерелами для оформлення матеріалів для наукової конференції можуть служити лекції пушкініста Фатова, що ввійшли до його книги «Спеціальний курс» (про творчість О.С. Пушкіна), а саме:

- а) «Пушкин и его издание» (1-а лекція);
- б) «История издания сочинений Пушкина» (3-4 лекції);
- в) «Пушкинская документация» (5-а лекція);
- г) «Период от лицея до ссылки» (11-а лекція);
- д) «Михайловский период» (17-а лекція);
- е) «Период скитаний» (19-а лекція).

В обласній бібліотеці варто оформити куток (стенд) під назвою: **«Подарунок вченого»**, що висвітлить бібліотечний фонд, подарований професором Фатовим нашій книгозбірні.

Для популяризації наукової творчості професора Фатова можна скористатися і такою формою роботи як книжково-ілюстративна виставка. На ній наочно висвітлиться внесок науковця у літературознавство Буковини.

Загальну назву виставці радимо дати:

ОДЕРЖИМИЙ НАУКОЮ

Цитата: Найбільшим захопленням Миколи Миколайовича Фатова була наука.

1-ий розділ: Пушкініана Фатова

Цитата: Дослідження літературної спадщини Пушкіна науковцем Фатовим позначено глибиною думки і мудрістю висновків.

2-ий розділ: Широти наукових обрїїв вченого

Цитата: Обшири літературознавчих дослідницьких тем професора Фатова позначені різноманітністю та багатогранністю.

Порада: У цьому розділі варто наголосити (при проведенні виставки), що, окрім літературної творчості Пушкіна, яка була домінуючою у діяльності науковця Миколи Фатова, він досліджував творчість й інших російських письменників. Для цього варто скористатися матеріалами, які подано у книзі нарисів професора «Классики русской литературы», де подається розкриття творчого і життєвого шляху таких російських письменників, як: Олександр Грибоєдов, Дмитро Веневітінов, Валерій Брюсов, Дем'ян Бедний.

ОСНОВНІ ДАТИ ЖИТТЯ ТА НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МИКОЛИ МИКОЛАЙОВИЧА ФАТОВА

Життєва стежина

8 грудня 1887 року	У селі Семенчукове, тепер – Касимівського району Рязанської області народився Микола Миколайович Фатов.
1906 рік	Закінчив Єлатомську гімназію (Рязанська губернія).
1910 рік	Закінчив історико-філологічний факультет Московського університету.
3 1918 року	Читав курс лекцій з російської літератури в Московському університеті.
1928 рік	Отримав звання професора.
1929 рік	Виїжджає в Алма-Ату, з його допомогою тут відкривається перший університет в Казахстані. Згодом професор Микола Фатов працює в Ставрополі і в столиці Марійської АРСР Йошкар-Олі.
1945- 1961 роки	Пов'язав своє наукове і педагогічне життя із Чернівецьким державним університетом.
27 серпня 1961 року	Микола Миколайович помер. Поховано його в Чернівцях.

Науковий доробок

(праці, які знаходяться у фонді ЧОУНБ ім. Михайла Івасюка)

1914 рік	У Варшаві вийшла монографія Миколи Фатова «Любов и смерть Д.В. Веневитинова».
1915-1916 роки	Надрукував багато рецензій в журналі «Вестник воспитания» на нові видання творів О.С. Пушкіна.

1921 рік	У Москві вийшов «научно-популярный очерк» Миколи Фатова «А.С. Пушкин».
1923 рік	У Московському видавництві «Молодая гвардия» побачила світ наукова праця «Демьян Бедный».
1929 рік	Вийшли наукові праці Миколи Фатова: 1. «И.С. Никитин, общедоступный очерк жизни и творчества». 2. «О Демьяне Бедном, обзор литературы и темы для самостоятельных работ». 3. «Пушкин и декабристы, общедоступный очерк».
1930 рік	Опублікована наукова праця Миколи Фатова «Классики русской литературы», куди ввійшли нариси: - «А.С. Грибоедов»; - «И.А. Крылов»; - «А.С. Пушкин»; - «М.Ю. Лермонтов»; - «Н.В. Гоголь»; - «В.Г. Белинский»; - «И.С. Тургенев»; - «А.В. Кольцов»; - «И.С. Никитин».
1941 рік	У Марійському державному видавництві вийшла ґрунтовна праця під назвою «Как понимать «Евгения Онегина»».
1957 рік	Видано наукову працю «А.С. Пушкин»: Для студентов историко-филологического факультета и преподавателей средних школ (г. Ставрополь Краевой).
1958-1960 роки	У Чернівцях видано «Специальный курс о Пушкине», куди ввійшли:

- Лекция 1-ая «Пушкин и его изучение»;
- Лекции 3-я и 4-я «История издания сочинений Пушкина»;
- Лекция 5-я «Пушкинская документация»;
- Лекция 11-я «Период от лица до ссылки»;
- Лекция 17-я (часть 2-ая) «Михайловский период»;
- Лекция 19-я (часть 1-ая) «Период скитаний».

1961 рік Вийшла наукова праця Миколи Фатова «Пушкин на юге».

Наукові роботи професора Фатова (в рукописах)

1945-1953 роки «Воспоминания о В.Я. Брюсове».

1953 рік «Грибоедов А.С. – великий патриот».

1944-1956 роки «М.Ю. Лермонтов».

1958 рік «Евгений Онегин» А.С. Пушкина»;
«Воспоминание о Московском университете»;
«Лекции 18-я, 18^а, 18^б. Специального курса о Пушкине».

Педагогічна праця Миколи Миколайовича Фатова

1958 рік «Ученые записки»: Сборник работ аспирантов (Н.В. Николаев, Л.И. Зверева, М.И. Чернущенко, В.Т. Фирсанова, В.Д. Мельникова, Ш.П. Садовник, И.М. Котляревская). Издание Черновицкого государственного университета.

**Лекції професора Фатова
«Специального курса о Пушкине»,**

яких немає у фонді ЧОУНБ ім. Михайла Івасюка

- Лекция 2. «О Пушкинском тексте».
- Лекция 17.
- Лекция 18. «Михайловский период» (часть III-я) (1961, 67 стр.).
- Лекция 19. «Период скитаний» (часть I-я) (1960, 67 стр.).

ЛІТЕРАТУРА

Фатов Н.Н. Воспоминания о Московском университете.- Черновцы, 1957.- 140 с.- (Зшиток машиннописного текста).

Фатов Н.Н. Демьян Бедный: Краткая характеристика творчества.- Петербург.- М.: Мол. гвардия, 1923.- 68 с.

Фатов Н.Н. Грибоедов А.С. – великий патриот. - Черновцы, 1953. - 114 с.

Фатов Н.Н. «Евгений Онегин» А.С.Пушкина. - Черновцы, 1958. - 420 с.- (Зшиток машиннописного текста).

Фатов Н.Н. Иван Саввич Никитин: Жизнь и творчество. - М.: Алма-Ата, 1929.- 74 с.

Фатов Н.Н. Как понимать «Евгения Онегина».- Б/М: Марийское гос. изд-во, 1941.- 79 с.

Фатов Н.Н. Классики русской литературы. Общедоступные очерки для первоначального ознакомления.- М.: Алма-Ата, 1930.- 96 с.

Фатов Н. Любовь и смерть Д.В.Веневитинова (Из «Рус. филол. вестника»).- Варшава: Типогр. Варшавского уч. Округа, 1914.- 24 с.

Фатов Н.Н. О Демьяне Бедном.- М.: Алма-Ата, 1929.- 116 с.

Фатов Н. Патриотизм русских писателей М.Ю.Лермонтов.- Космодемьянск на Волге.- Черновцы, 1944.- 1956.- 178 с.

Фатов Н. Специальный курс о Пушкине.- Черновцы, 1955.- 181 с.

Фатов Микола Миколайович // Богайчук М.А. Література і мистецтво Буковини в іменах: Словник-довідник.- Чернівці, 2005.- С. 273.

Довгань М. Подарунок вченого // Буковина.- 1994.- 2 лют.

Пулинець А.С. Памяти профессора Н.Н.Фатова // Вопросы русской литературы.- 1968.- № 1(7).- С. 96-106.

ЗМІСТ

Передмова.....	3
<i>Читацька конференція «Осяяний творчістю генія Пушкіна».....</i>	<i>4</i>
<i>Книжкова виставка «Одержимий наукою».....</i>	<i>5</i>
Основні дати життя та наукової діяльності Миколи Миколайовича Фатова.....	6
Література	10

ВІДДРУКОВАНО НА ОБЛАДНАННІ

Чернівецької обласної універсальної наукової бібліотеки імені Михайла Івасюка
58000, м. Чернівці, вул. О. Кобилянської, 47, тел.: 52-62-05

НАКЛАД 20.

2008 р.